

Proklamacja Rządu Tymczasowego do narodu francuskiego, 1848 r.

Braterstwo ludu Paryża obaliło oto rząd wsteczny i oligarchiczny. Rząd ten zbiegł, pozostawiając po sobie krwawy ślad, [...] ale tym razem krew szlachetna nie pójdzie na marne. Zdobyła ona rząd narodowy i ludowy, odpowiadający woli, prawom i postępowym dążeniom tego ludu, wielkiego i wielkodusznego. Rząd Tymczasowy, pod naporem okoliczności powołany z woli ludu, drogą aklamacji, przez posłów do parlamentu na posiedzeniu w dniu 24 lutego, zajęty jest w chwili obecnej troską o zorganizowanie i utrwalenie zwyczajów ludowego [...]. Gdy krew się przelewa, a stolica Francji stoi w płomieniach, wówczas opanowanie niebezpieczeństwa i ochrona dobra publicznego jest głównym nakazem dla Rządu Tymczasowego. Cała Francja skupi się około swego rządu i poprze go swym patriotyzmem. Pod rządami ludowymi, które Rząd Tymczasowy ogłasza, każdy obywatel współsprawuje władzę. Francuzi! [...] Rząd Tymczasowy chce Rzeczypospolitej, z zastrzeżeniem uznania jej przez lud francuski, który natychmiast będzie wezwany do wypowiedzenia swego zdania. Ani lud Paryża, ani Rząd Tymczasowy nie rości sobie pretensji do tego, aby pogląd swój narzucić ogółowi obywateli w sprawie ostatecznej formy rządu, którą ogłosi zwierzchnictwo ludu. Jedność narodu, odtąd wytworzona przez wszystkie klasy, z których naród się składa; rządy tego narodu przez sam naród sprawowane; wolność, równość i braterstwo – jako zasady, lud – jako hasło, oto dążenia rządu demokratycznego, jaki Francja sama sobie zawdzięcza, a byt którego usiłowaniami naszymi zostanie zapewniony.*

* Rzeczpospolita – tu: republika

I. Rusinowa, T. Wituch, *Między rewolucją francuską a rewolucją październikową. Teksty źródłowe do nauczania historii powszechnej*, Warszawa: WSiP, 1980, s. 151–152.

Praca z tekstem

1. Wyjaśnij słowa, że obalony rząd „pozostawił po sobie krwawy ślad”.
2. Wyjaśnij sformułowanie, że nowy rząd został powołany „drogą aklamacji”.
3. Na podstawie wiedzy pozaźródłowej odpowiedz, w jakich okolicznościach doszło do powołania Rządu Tymczasowego we Francji.
4. Określ cele, jakie stawiał przed sobą Rząd Tymczasowy.
5. Omów zmiany ustrojowe, jakie zamierzał wprowadzić Rząd Tymczasowy.
6. Wyjaśnij, w jaki sposób rząd chciał uzyskać poparcie ludu francuskiego.
7. Korzystając z wiedzy zdobytej w klasie drugiej, odpowiedz, kiedy we Francji sformułowano zasady „wolność, równość i braterstwo”.
8. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, odpowiedz, jak będzie wyglądała dalsza działalność Rządu Tymczasowego.